

Br:

02. april 2020. godine

SEKTORSKA ANALIZA
za utvrđivanje predloga prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava
za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija
iz Budžeta Crne Gore u 2021. godini

Sektorska analiza se sačinjava na osnovu strateških i planskih dokumenata odnosno propisa u odgovarajućoj oblasti od javnog interesa uz konsultacije sa zainteresovanim nevladinim organizacijama, i predstavlja osnov za utvrđivanje prioriternih oblasti i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz državnog budžeta u narednoj godini, u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama. Sektorska analiza se priprema u tekućoj za narednu kalendarsku godinu radi blagovremenog planiranja visine sredstava koja će biti opredijeljena na pozicijama ministarstava nadležnih za oblasti koje Vlada utvrdi kao prioritne za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija. Analiza će poslužiti i za pripremu javnih konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti koja će biti utvrđena kao prioritna.

1. OBLASTI OD JAVNOG INTERESA U KOJIMA SE PLANIRA FINANSIJSKA PODRŠKA ZA PROJEKTE I PROGRAME NVO

1.1. Navesti u kojim oblastima od javnog interesa (iz člana 32 Zakona o NVO) iz nadležnosti ministarstva planirate finansijsku podršku iz budžeta za projekte i programe NVO:

☐ socijalna i zdravstvena zaštita	☐ razvoj civilnog društva i volonterizma	☐ zaštita životne sredine
--	---	--

☐ smanjenje siromaštva	☐ evroatlantske i evropske integracije Crne Gore	☐ poljoprivreda i ruralni razvoj
☐ zaštita lica sa invaliditetom	☐ institucionalno i vaninstitucionalno obrazovanje	☐ održivi razvoj
☐ društvena briga o djeci i mladima	☐ nauka	☐ zaštita potrošača
☐ pomoć starijim licima	☐ umjetnost	☐ rodna ravnopravnost
☐ zaštita i promovisanje ljudskih i manjinskih prava	☐ kultura	☐ borba protiv korupcije i organizovanog kriminala
☐ vladavina prava	☐ tehnička kultura	☐ borba protiv bolesti zavisnosti
☐ druge oblasti od javnog interesa utvrđene posebnim zakonom (navesti koje): _____		

2. PRIORITETNI PROBLEMI I POTREBE KOJE TREBA RIJEŠITI U 2021 GODINI FINANSIRANJEM PROJEKATA I PROGRAMA NVO

2.1. Navesti prioritetne probleme u oblasti(ma) iz nadležnosti ministarstva koji se planiraju rješavati finansiranjem projekata i programa nevladinih organizacija. Opis problema obrazložiti koristeći konkretne mjerljive pokazatelje trenutnog stanja i željenog stanja odnosno rješenja, navodeći izvor u kojem su takvi podaci dostupni. Pokazatelji mogu biti informacije iz uporednih analiza, izvještaja, rezultata istraživanja, studija, i drugi dostupni statistički podaci.

Opis problema:

Od obnove nezavisnosti 2006. godine Crna Gora je uložila značajne napore u postizanju rodne ravnopravnosti. Zakon o rodnoj ravnopravnosti je prvi put usvojen 2007. godine, a izmijenjen 2015. Zakon o izmjenama i dopunama usklađen je sa pravnom tekovinom EU. Između ostalih noviteta, propisao je da je Zaštitnik ljudskih prava i sloboda zadužen za posrednu i neposrednu rodnu diskriminaciju i proširio opseg sankcija kada se u različitim sferama života krši jednako postupanje prema ženama i muškarcima. Takođe, nakon što je kao nezavisna zemlja ponovo pristupila brojnim međunarodnim organizacijama, Crna Gora je postavila osnove za primjenu međunarodnih instrumenata za postizanje rodne ravnopravnosti kao što su Konvencija UN o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena - CEDAW i Pekinška platforma za djelovanje ili Konvencija Savjeta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici.

Crna Gora je 2017. godine usvojila Nacionalnu strategiju održivog razvoja do 2030. godine (NSOR) kojom su UN Ciljevi održivog razvoja prenijeti u nacionalni kontekst. Peti cilj održivog razvoja - Postizanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje svih žena i djevojaka prenijet je u cilj 2 NSORA-a - Stimulisati aktivan odnos ključnih aktera prema održivosti razvoja, kao i u mjeru 2.1.2 - Eliminirati rodnu diskriminaciju. Crna Gora se obavezala da do 2030. godine: eliminiše političku, ekonomsku i svaku drugu diskriminaciju po rodnoj osnovi, postigne minimum od 40% žena u tijelima političkog odlučivanja na nacionalnom i lokalnom nivou, eliminiše sve oblike nasilja nad svim ženama i djevojčicama u javnim i privatnim sferama, uključujući trgovinu ljudima i seksualne i druge vrste iskorišćavanja, postigne rodno ujednačeno učešće u neplaćenom radu, postigne rodno ujednačen udio u nezaposlenosti, učvrsti nacionalni mehanizam za jednakost polova .

Globalno prihvaćena paradigma razvoja pretočena je u sedamnaest globalnih Ciljeva održivog razvoja i, zasnovana na vrijednostima ljudskih prava, zadala je svim Vladama svijeta jasne smjernice za integrisanje rodne ravnopravnosti u sve zacrtane ciljeve, i utvrdila kao poseban svoj cilj - unapređenja položaja žena i postizanje rodne ravnopravnosti.

Ostvarivanje ženskih ljudskih prava i rodne ravnopravnosti u našoj zemlji zahtijeva sveobuhvatno promišljanje i razumijevanje društvenih i struktura moći, koji kreiraju ne samo zakone i politike, već i ekonomiju, društvena kretanja, porodicu i utiču na živote svakog pojedinca i pojedinke.

U procesu integracija u EU, Crna Gora se obavezala na efikasnije zalaganje za prava žena i to ne samo usklađivanjem zakona sa pravnom tekovinom EU, već i uvođenjem boljih institucionalnih mjera i boljom koordinacijom u djelovanju institucija, kako bi

osigurali ostvarivanje rodne ravnopravnosti koja čini osnovnu vrijednost Evropske unije.

Takođe, u poslednjih desetak godina, vidljivi su napori koje državni organi, organi lokalne samouprave i civilno društvo ulažu u saradnji sa međunarodnim partnerima i donatorima koji obezbjeđuju značajna sredstva radi zaštite od diskriminacije i promocije jednakosti.

Dalje, u Crnoj Gori postoji dobar institucionalni i zakonodavni okvir za zaštitu i promovisanje ljudskih prava i sloboda i rodne ravnopravnosti, što je jasno naglašeno u svim izvještajima međunarodnih i domaćih zainteresovanih strana za pitanja rodne jednakosti.

Međutim, sistem funkcionalnih mehanizama za monitoring i evaluaciju ljudskih prava i rodne ravnopravnosti horizontalno širom institucija još uvijek nije dovoljno mjeri razvijen, te je neophodno raditi na unapređenju, kako na nacionalnom nivou, tako i na lokalnom. Unaprijeđeno anti-diskriminaciono zakonodavstvo je preciznije definisalo mandate postojećih institucija u okviru sistema zaštite od diskriminacije, ali postoji jasna potreba za daljim osnaživanjem kapaciteta institucija i njihovih zaposlenih, resursa itd. da bi se obezbijedila efikasna zaštita od diskriminacije. Još uvijek je potrebno osvijestiti zaposlene po pitanju rodne ravnopravnosti i zaštite od diskriminacije. Prema istraživanju Odbora za rodnu ravnopravnost i Ministarstva za ljudska i manjinska prava sprovedenom u 2013. god, većina javnih službenika/ca ne razumije koncept pristupa zasnovanog na ljudskim pravima niti integrisanje rodne perspektive (gender mainstreaming) i, štaviše, smatraju integrisanje rodne perspektive nebitnim jer, kako ističu, "zakon garantuje jednakost za sve".

Žene se i dalje suočavaju sa različitim oblicima diskriminacije u političkoj, društvenoj i ekonomskoj sferi. Romi/kinje i Egipćani/ke još uvijek žive na marginama društva i treba dalje raditi na polju obrazovanja, zdravstvene zaštite, stambenog zbrinjavanja i zaposlenja. Komitet UN za eliminaciju diskriminacije žena (CEDAW) je izrazio zabrinutost u vezi sa situacijom žena na tržištu rada, naročito u pogledu koncentracije žena na slabo plaćenim sektorima zapošljavanja, često angažovanih preko ugovora na određeno vrijeme koji mogu lako biti prekinuti, i kojima se ograničavaju njihovih prava na plaćeno porodiljsko odsustvo, otežava (najčešće i onemogućava) povratak na posao nakon porođaja. Žene su nedovoljno zastupljene na pozicijama na visokom nivou u javnom i privatnom sektoru. Prema analizama i istraživanjima, stereotipi, patrijarhalni način razmišljanja i nedostatak otvorenosti prema različitosti, veoma su jaki i više od jedne trećine populacije pokazuje diskriminacioni stav.

Svakodnevna praksa i dalje pokazuje da su Romkinje, pripadnice LGBTIQ zajednice, žene sa invaliditetom, nezaposlene i siromašne žene, žene žrtve nasilja, kao i žene starijeg životnog doba izložene jakoj višestrukoj marginalizaciji i diskriminaciji.

Kada su u pitanju pojedine grupe u riziku od višestruke diskriminacije, žene sa invaliditetom su i dalje, uprkos zajedničkim naporima nadležnih organa i organizacija civilnog društva, izložene naglašeno diskriminatornom tretmanu zbog nepristupačnog fizičkog okruženja, informacija, komunikacija i javnog saobraćaja, neadekvatne politike zapošljavanja, manjka usluga servisa podrške (tek četiri opštine u Crnoj Gori imaju ginekološki sto koji mogu koristiti i žene sa invalidskim kolicima), nedostupnost kulturnim dobrima i proizvodima, te nedovoljne primjene instituta afirmativne akcije i razumnog prilagođavanja, a često bivaju izložene različitim oblicima nasilja. Takođe nedostaje i njihova veća uključenost u kreiranje javnih politika. Posebno se ističe problem nezainteresovanosti medija za probleme žena sa invaliditetom, te takvim odnosom jačaju stereotipe i stigmatizaciju ove ranjive grupe društva.

Nadalje, često višestruko marginalizovane žene nijesu dovoljno informisane kada su u pitanju njihova prava i institucionalni mehanizmi za njihovu zaštitu, a ponekad izostaje i povjerenje u institucije. Praksa je pokazala da se žrtve diskriminacije češće obraćaju NVO-ima kada se suočavaju sa bilo kakvim pitanjima koja su zasnovana na diskriminaciji.

Kontinuirana edukacija novinara/ki iz svih vrstama medija (lokalnih i nacionalnih) te jačanje saradnje sa njima, ostaje kao jedan od prioriteta, čime se prvenstveno želi postići veća vidljivost u javnosti višestruko marginalizovanih žena kao i njihova suštinska inkluzija.

U januaru 2020. Crna Gora je objavila svoj prvi Index rodne ravnopravnosti. Indeks rodne ravnopravnosti urađen je kroz zajedničko partnerstvo Uprave za statistiku Crne Gore-Monstat, Ministarstva za ljudska i manjinska prava, Kancelarije UNDP u Crnoj Gori, Instituta za rodnu ravnopravnost EU u Viljnusu, uz podršku nezavisne ekspertkinje i finansijsku podršku EU kroz projekat IPA 2014“ Podrška antidiskriminacionim i politikama rodne ravnopravnosti. Index se sastoji od 6 osnovnih i 2 dodatna domena koji se dalje dijele na poddomene i konačno na 31 indikator. Osnovni domeni mjere ravnopravnost u: radu, novcu, znanju, vremenu, moći i zdravlju. Izračunata vrijednost Indeksa rodne ravnopravnosti za Crnu Goru je 55, dok srednja vrijednost za zemlje EU-28 iznosi 63 ukazujući da Crna Gora treba dalje da napreduje. Ako se posmatra distribucija indeksa rodne ravnopravnosti u državama članicama EU, Crna Gora sa Indexom od 55 još uvijek zaostaje. Samo su četiri države 2019. imale nižu vrijednost indeksa od Crne Gore - Rumunija, Slovačka, Mađarska i Grčka.

Sama činjenica da je Crna Gora pristupila računanju Indeksa rodne ravnopravnosti pokazuje posvećenost zemlje politikama ravnopravnosti i stimulisanoj novih i drugačijih pristupa u kreiranju politika kako bi se osigurala rodna ravnopravnost.

Žene u Crnoj Gori su najmanje jednake u domenu moći, a najviše jednake u domenu zdravlja. Razlika između Crne Gore i prosjeka u

28 država članica EU je najveća u domenu novca. To znači da su žene u Crnoj Gori najmanje jednake u odnosu na svoje evropske koleginice kada je u pitanju ishod njihovog rada u smislu plate.

Stepen učešća žena u radnoj snazi raste, ali trajanje radnog vijeka kod žena je kraće nego kod muškaraca. Razlog bi mogao da bude majčinstvo, pošto je to jedna od najistrajnijih prepreka za žene u postizanju ravnopravnosti na radnom mjestu. Za muškarce i žene na radnom mjestu postoji horizontalna i vertikalna segregacija. Žene su uglavnom nalaze na niže plaćenim zanimanjima i pokazuju tendenciju da ne napreduju po hijerarhiji odlučivanja istom brzinom kao i muškarci. Isto tako, iako su značajno više opterećene kućnim poslovima i staranjem o izdržavanim članovima porodice, ženama je teže da naprave pauzu tokom radnog vremena da bi se bavile ličnim stvarima. Pored toga, pošto su u porodici najčešće one primarne osobe koje staraju o drugima, žene imaju manje slobodnog vremena pa manje vremena provode baveći se sportskim, kulturnim ili rekreativnim aktivnostima. Generalno, žene u Crnoj Gori još uvijek plaćaju veću cijenu za uspostavljanje ravnoteže između porodice i posla.

Kada je u pitanju ishod rada, finansijski poddomen je otkrio značajnu razliku u zaradama muškaraca i žena. Uprkos naporima za podsticanje zapošljivosti i preduzetništva, žene su još uvijek daleko od toga da predstavljaju značajnu većinu među vlasnicima preduzeća i menadžerima. Štaviše, nedavna istraživanja u Crnoj Gori su otkrila da je kultura zbog koje žene prihvataju zavisnu ulogu u porodici i dalje snažno prisutna, čak i među mladima.

Jedini domen u kojem su žene prema nekim indikatorima nadmašile muškarce je obrazovanje. U posljednjih nekoliko godina diplomiralo je više žena nego muškaraca. Međutim, obrazovanje još uvijek ne znači i bolja radna mjesta.

Kada je u pitanju moć, procenat žena u zakonodavnim organima se povećao zbog sistema kvota uvedenog izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika 2011. i 2015. godine, kao i zbog brojnih napora uložениh proteklih godina da se poveća njihovo prisustvo u nacionalnom i lokalnim parlamentima. Međutim, cilj koji je utvrdila Nacionalna strategija održivog razvoja još nije postignut (40%). Takođe, procenat žena na pozicijama izvršne vlasti ili na pozicijama ekonomske moći je i dalje vrlo nizak.

Konačno, iako je zabilježeno da je jednakost između žena i muškaraca najveća u domenu zdravlja, taj domen ne obuhvata sve relevantne nivoe nejednakosti povezanih sa zdravljem u Crnoj Gori. Ubuduće je potrebno obuhvatiti više podataka o uslovima za natalnu njegu (posebno za različite demografske grupe, kao što su Romkinje i Egipćanke ili žene koje žive u ruralnim područjima), kao i o selektivnim pobačajima i nasilju nad ženama.

Ključni izazovi u oblasti rodne ravnopravnosti i dalje uključuju lošu integraciju ljudskih prava i rodne komponente u razvojne politike, dok institucije nemaju dovoljan broj zaposlenih sa adekvatnim znanjem u ovoj oblasti ili su im sredstva planirana godišnjim

budžetom nedovoljna, stoga je neophodna dodatna obuka i finansijska pomoć.

Rezultati u domenu rada su pokazali da iako se povećao broj žena koje su aktivne na tržištu rada, to nisu pratili uslovi i kvalitet poslova koje obavljaju, odnosno i dalje je prisutna vertikalna i horizontalna segregacija u strukturi zaposlenosti. Iako žene predstavljaju značajnu većinu kada je riječ o zaposlenima u obrazovanju (76,6%), na primjer, samo jedan manji dio njih bude imenovan na pozicije na kojima se donose odluke (od 234 direktora osnovnih, srednjih škola ili vrtića 88 su žene) . Ovaj primjer može da se upotrijebi za ilustraciju kako horizontalne tako i vertikalne segregacije.

Uprkos činjenici da crnogorski zakoni normativno zabranjuju bilo kakvu vrstu diskriminacije, istraživanja pokazuju da žene i dalje suočavaju sa diskriminatorskim praksama na radnom mjestu. Majčinstvo je još uvijek jedna od najznačajnijih prepreka za zaposlene žene. U intervjuu za potrebe NVO istraživanja, žene navode da ih na razgovoru za posao pitaju o njihovom bračnom statusu (64,1%), koliko djece imaju (45,5%) ili čak da li planiraju da imaju djecu (35,6%) . Mada je sve više i više očeva počelo da ga koristi posljednjih godina, razbijajući na taj način stereotipne roditeljske uloge, ipak je važno i dalje raditi na podizanju svijesti javnosti o jednakosti na tržištu rada.

Nezaposlenost među ženama na sjeveru je sedam puta veća nego na jugu i tri puta veća od centralnog regiona. Više od polovine nezaposlenih žena u ruralnim područjima nikada nisu pokušale da nađu posao. Oko 1/3 žena su domaćice i obavljaju poslove koji se odnose na održavanje domaćinstva. Na osnovu istraživanja dobijene su informacije da 5,7% su išle u školu ili studirale, 10,3% je reklo da su šanse za dobijanje posla veoma male, a 10% je penzionisano. Većina seoskih žena nema penzijsko osiguranje, zbog nedostatka zarade ili u gotovom novcu, ili zato što rade na sopstvenoj imovini. Neke od ovih žena nikada nisu radile i, kao takve, nemaju penziono osiguranje. Više od 6% žena nemaju zdravstveno osiguranje, jer nemaju redovne ugovore (36,7%) ili njihov status u zemlji nije regulisan (63,2%).

Dodatno, žensko preduzetništvo predstavlja tek oko 24% ukupnih registrovanih preduzetničkih firmi.

Moć je ocijenjena kao drugi najgori domen za Crnu Goru u Indeksu. Posmatrajući pojedinačne indikatore koji čine ovaj domen i njegove poddomene (politička, ekonomska i društvena moć), primećuje se da u ovom pogledu u Crnoj Gori rodna nejednakost istrajava. Situacija je slična i na nivou EU, gdje je vrijednost indeksa na nivou 28 država članica EU za domen moći takođe najniža u poređenju sa drugim domenima.

Međutim, isto tako se može vidjeti da se situacija u ovom domenu najbrže popravila. Naime, prema godišnjim izvještajima o sprovođenju Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti 2017-2021, u domenu moći zabilježen je najveći napredak,

posebno zbog napretka postignutog u poddomenima političke i ekonomske moći, što se može pripisati uvođenju sistema kvota u izbornu zakonodavstvo.

U Crnoj Gori je razlika bila najveća u pogledu ekonomske moći. Broj žena na položajima na kojima mogu da donose ekonomske odluke i dalje je ispod očekivanog nivoa u odnosu na muškarce. Konkretno, posmatrajući prosjek tokom tri godine, procenat žena koje su članice upravnih odbora u najvećim kompanijama u Crnoj Gori koje se kotiraju na berzi iznosio je svega 22,9%. Takođe, samo je jedan od deset članova tijela koje donosi odluke u Centralnoj banci Crne Gore žena. Ove brojke jasno prikazuju koliko rijetko se žene imenuju na pozicije od značaja za donošenje ekonomskih odluka u zemlji. Imajući u vidu da, prema Anketi o radnoj snazi za 2017. godinu, od ukupne radne snage (aktivno stanovništvo), 55,6% su muškarci, a 44,4% žene, možemo da primjetimo da procentualni udio žena drastično opada kako se više penjemo na hijerarhiji donošenja odluka.

Nasilje nad ženama i nasilje u porodici je i dalje jedan od prioritetnih problema u dijelu rodne ravnopravnosti, posebno ako smo svjesni rasprostranjenosti rodno zasnovanog nasilja u Crnoj Gori. Prema Istraživanju o prevalenci, percepcijama, cijeni i multidisciplinarnom odgovoru na nasilje u porodici iz 2017, koje je urađeno u okviru projekta IPA 2014 " Podrška antidiskriminacionim i politikama rodne ravnopravnosti", koji sprovode Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i Kancelarija UNDP u Crnoj Gori, a finansira DEU, svaka druga žena u Crnoj Gori doživjela je neki oblik nasilja od strane njihovih supruge i/ili partnera tokom života. Pomenuto Istraživanje o percepciji nasilja daje informaciju da je da je svaka 5 žena u 2016. godini doživjela neki oblika nasilja. Isto istraživanje je potvrdilo visoku toleranciju za nasilje u porodici u društvu u cjelini, te da još uvijek prevladava mišljenje da je nasilje privatna stvar i da to treba rješavati u krugu porodice, kao i da porodica u javnosti ima prednost i u odnosu na individualne potrebe i prava bilo kog člana porodice.

Pitanja nasilja u porodici, nasilja nad ženama veoma je aktuelno, s obzirom na činjenicu da postoji poseban strateški dokument Strategija zaštite od nasilja u porodici, kojom se propisuju relevantne mjere i aktivnosti, a koja je u nadležnosti Ministarstva rada i socijalnog staranja. Uvidom u strateške dokumente, zakone, propise, planove i izvještaje EK, te sprovedenih intervju a evidentno je kako je mjere prevencije i sprječavanja nasilja u porodici potrebno i dalje detaljnije analizati i iste pokušati sprovesti u potpunosti. Naime, problemi koji se pojavljuju su praktične prirode. Zakonodavno i institucionalno mehanizmi prevencije i zaštite postoje, no i dalje se kontinuirano nadograđuju.

Na sve oblike diskriminacije žena u Crnoj Gori značajno utiče oblast kulture (uključujući medije i masovnu kulturu) koja, reprodukujući rodne stereotipe, može značajno usporiti proces ostvarivanja rodne ravnopravnosti. Dok su u medijskom području

sprovedene određene aktivnosti na njihovoj senzibilizaciji, do sada nisu realizovane nikakve aktivnosti (istraživanja, javne debate itd) koje bi omogućile sagledavanje položaja i potreba žena u kulturi, sistemski pristup iskorjenjivanju rodnih stereotipa u kulturi i stvaranje uslova za korištenje emancipatorskih potencijala kulture.

Izazovi koji postoje u svim oblastima jesu prilika za sinergiju i zajedničko djelovanje svih aktera u društvu, odnosno institucija i civilnog društva.

CEDAW Komitet je u svojim preporukama istakao da je potrebno obezbijediti pogodno i podsticajno okruženje za uspostavljanje i aktivno uključivanje NVO-a, posebno onih koji zagovaraju i podržavaju primjenu Konvencije u državi članici. S tim u vezi, Sektorska analiza je planirana da uključi NVO u realizaciju svih zacrtanih mjera iz PAPRR- a i preporuka CEDAW Komiteta i UPR (Opšteg periodičnog izvještaja o stanju ljudskih prava).

Podaci (analize, studije, statistički izvještaji, itd.) koji pojašnjavaju navedeni problem	Izvor(i) podataka
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zakon o rodnoj ravnopravnosti 2. Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom 3. Zakon o zabrani diskriminacije 4. Zakon o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore 5. Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti 2017-2021 6. Izvještaj o realizaciji Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti 2013-2017 za 2016 godinu 7. Drugi periodični Izvještaj o sprovođenju CEDAW konvencije 8. Lista odgovora na dodatnu listu pitanja CEDAW Komiteta u vezi sa Drugim periodičnim Izvještajem o sprovođenju CEDAW konvencije 9. Evaluacija Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti 2013-2017 10. Istraživanja stavova javnog mnjenja o diskriminaciji 	<p>Sl.list RCG“ br. 046/07,“ Sl. List CG, br- 073/10, 040/11, 035/15 ("Službeni list Crne Gore", br. 035/15, 044/15) ("Službeni list Crne Gore", br. 046/10, 040/11, 018/14, 042/17) ("Službeni list Crne Gore", br. 042/11, 032/14, 021/17) http://www.minmanj.gov.me/ministarstvo. http://www.mmp.gov.me/biblioteka/strategije http://www.mmp.gov.me/biblioteka/zakoni http://www.mmp.gov.me/biblioteka/istrazivanja http://www.eu.me/mn/23</p>

<p>(2011,2013,2015. godina)</p> <p>11. Akcioni plan za pregovaračko poglavlje 23</p> <p>12. Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2017-2021. godini sa Akcionim planom za 2017/2018. godine.</p> <p>13. Analiza uskladenosti zakonodavstva u Crnoj Gori sa Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom i Konvencijom UN, sa preporukama za harmonizaciju</p> <p>14. Istraživanja stavova javnog mnjenja o diskriminaciji (2011,2013,2015. 2017.godina)</p> <p>15. Akcioni plan za pregovaračko poglavlje 23</p> <p>16. Izveštaj o implementaciji AP za PPCG 23 i PP 19</p> <p>17. Istraživanju o prevalenci, percepcijama, cijeni i multidisciplinarnom odgovoru na nasilje u porodici iz 2017</p> <p>Zaključni stavovi i preporuke CEDAW usvojene od strane CEDAW Komiteta na svojoj šezdeset sedmoj sjednici (od 3. do 21. jula 2017. godine).</p> <p>18. Index rodne ravnopravnosti za Crnu Goru 2019</p>	<p>http://www.eu.me/mn/23</p> <p>http://www.mmp.gov.me/ministarstvo</p>
--	---

2.2. Navesti ključne strateško-planske dokumente odnosno propise koji prepoznaju važnost problema identifikovanih pod tačkom 2.1., kao i specifične mjere/djelove tih dokumenata koji su u vezi sa identifikovanim problemima.

Naziv strateškog/planskog dokumenta/propisa	Naziv poglavlja/ mjere/ aktivnosti
1. Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti 2017-2021 – Program sprovođenja za 2019 i 2020. – mjere u 8	Aktivnosti iz PAPRR-a 2017-2021 i CEDAW preporuke odnose se na:

<p>oblasti u kojima treba djelovati u cilju postizanja rodne ravnopravnosti</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Zaključci UN CEDAW Komiteta za Crnu Goru vezi sa Drugim periodičnim Izvještajem o sprovođenju CEDAW konvencije 3. Preporuke UPR (Opšti periodični izvještaj o stanju ljudskih prava iz 2018) 4. Index rodne ravnopravnosti za Crnu Goru 2019 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizovanje promocija ženskih ljudskih prava i istorije ženskog pokret • Sprovođenje obuke predstavnika državnih organa o integrisanju rodne komponente (engl. Gender mainstreaming) u izradi i primjeni svih nacionalnih politika (programa i strategija), • Publikovanje i promovisanje međunarodnih konvencija u oblasti rodne ravnopravnosti (Pekinške, Istanbulske Konvencije, CEDAW itd) • Organizovanje kampanje upoznavanja javnosti sa mehanizmima zaštite od rodno zasnovane diskriminacije • Organizovanje obuka nosilaca pravosudnih funkcija i advokata o primjeni međunarodnih i nacionalnog zakonodavstva u vezi sa rodnom diskriminacijom • Organizovanje kampanje za podsticanje mladih da se obrazuju za profesije u kojima nijesu tradicionalno zastupljeni • Sprovođenje istraživanja o postojanju, mogućnostima i interesovanju za uvođenje rodnih studija na fakultetima. • Izradu analize o primjeni rodno senzitivnog jezika u službenim evidencijama u ustanovama visokog obrazovanja (diplome, certifikati, uvjerenja, potvrde i sl.) • Sprovođenje programa obuke i seminare za žene koje otpočinju privatni biznis ili su vlasnice MSP, uz posebne obuke za žene iz teže zapošljivih kategorija.
--	--

- Obilježavanje Međunarodnog dana žena preduzetnica (III petak u maju).
- Organizovanje konferencije /savjetovanja za razmjenu dobre i loše prakse žena preuzetnica, na kojima će učestvovati i pripadnice nacionalnih manjina i lica s invaliditetom.
- Organizovanje kampanje o ravnomjernoj raspodjeli radnih i porodičnih obaveza žena i muškaraca.
- Sprovođenje istraživanja o razlikama u zaradama žena i muškaraca
- Izradu publikacije i edukativnih materijala o svim oblicima nasilja nad ženama i načinima suzbijanja rodno zasnovanog nasilja.
- Organizovanje online kampanje u cilju prepoznavanja govora mržnje, seksualnog uznemiravanja i rodno zasnovanog nasilja putem interneta i društvenih mreža.
- Organizovanje obuka za oblast rodne ravnopravnosti u političkim partijama.
- Organizovanje edukacija o rodno osvješćenim politikama za poslanice i odbornice.
- Analizu medijskog izvještavanja o slučajevima diskriminacije sa ciljem da se procijeni uloga medija u promjeni diskriminacionih obrazaca i stereotipa građana.

	<ul style="list-style-type: none"> • Promociju uspješnih žena u kulturi. • Organizovanje nacionalne i regionalne konferencije o potrebi povećanja broja žena u političkom i javnom životu. • Organizovanje okruglih stolova koji doprinose participativnoj demokratiji i koji uključuju žene iz manjinskih i ranjivih kategorija stanovništva (Romkinje, žene sa invaliditetom, i sl.) • Sprovođenje kampanje protiv selektivnih abortusa
--	---

2.3. Obrazložiti na koji način nevladine organizacije mogu doprinijeti rješavanju problema identifikovanih pod tačkom 2.1., koje aktivnosti su prihvatljive za postizanje željenog rezultata, kako se planira praćenje i vrednovanje doprinosa rješavanju pomenutih problema. Navesti konkretne mjerljive pokazatelje/indikatore za praćenje doprinosa nevladinih organizacija rješavanju identifikovanih problema i izvore verifikacije učinjenog.

Opis načina doprinosa nevladinih organizacija u rješavanju problema	Konkretni mjerljivi pokazatelji doprinosa nevladinih organizacija	Izvor(i) podataka
Nevladin sektor ima značajnu ulogu u promociji rodne ravnopravnosti, pogotovo u sferama zaštite od nasilja i ekonomskog osnaživanja žena, antidiskriminacije i većeg političkog učešća žena. Ustaljena praksa je da se kroz stalni dijalog sa predstavnicama ženskih organizacija na	<ul style="list-style-type: none"> - Većoj informisanosti javnosti. - Povećanom stepenu podizanja svijesti javnosti o važnosti rodne ravnopravnosti. - Povećanom broj preduzetnica. - Amandmansko djelovanje na unapređenje zakonodavnog okvira za postizanje rodne ravnopravnosti (Zakon o izmjenama i dopunama 	<ul style="list-style-type: none"> - Izvještaj o realizaciji Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti 2017-2021, za 2020. - Drugi periodični Izvještaj o sprovođenju CEDAW konvencije. - Evaluacija Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti 2017-2021. - Izvještaji o implementaciji AP za PPCG 23 i PP 19.

<p>različitim forumima razmatraju teme od zajedničkog interesa. Aktivnosti se sprovode i kroz zajedničke kampanje, obuke, istraživanja, kao i realizaciju projekata koje finansira najčešće Evropska Unija kroz nacionalni IPA program ili programe prekogranične saradnje, te centralizovanu podršku razvoju mreža organizacija civilnog društva (Civil Society Facility – Partnership Framework Agreements), kao i kroz realizaciju javnih konkursa za finansiranje projekata/ programa nevladinih organizacija u skladu sa Zakonom o NVO.</p> <p>Ženske nevladine organizacije su članice radnih grupa za izradu zakona i strategija koje se tiču rodne ravnopravnosti. One su i članice Nacionalnog savjeta za rodnu ravnopravnost (članice 8 odbora unutar Savjeta za rodnu ravnopravnost, zamjenica predsjedavajućeg Savjeta za rodnu ravnopravnost je predstavnica NVO, predstavnica NVO je koopresjedavajuća Odbora za borbu protiv rodno zasnovanog nasilja), Komisije za sprovođenje PAPRR-a,</p>	<p>Zakona o izboru odbornika i poslanika, Krivični zakonik, Zakon o izmjenama i dopuna Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, Zakona o naknadi štete žrtvama krivičnih djela nasilja i dr.).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Unaprijeđenju strateškog okvira za rodnu ravnopravnost (Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti, Strategija za razvoj ženskog preduzetništva, Strategija za zaštitu od nasilja u porodici, Strategija održivog razvoja...,)kroz partnerstvo u izradi I realizaciji mjera. - Aktivno učestvovanje kroz dijalog I davanje preporuka u radu radnih tijela i radnih grupa za rodnu ravnopravnost (Savjet, Komisija za PAPRR, i dr.). - Većem stepenu povjerenja građana u institucije. - Sprovedene brojne edukacije različitih ciljnih grupa u cilju jačanja kapaciteta za preduzimanje mjera za rodnu ravnopravnost. - Sprovedena istraživanja, analize I kampanje 	<ul style="list-style-type: none"> - Izvještaji o sprovođenju drugih strateških dokumenata. - Godišnji izvještaji o radu NVO. - Izvještaji u sjenci NVO o sprovođenju međunarodnih ugovora (CEDAW, Istanbulske; Konvencije o pravima lica sa invaliditetom ...). - Finansijski i narativni izvještaji NVO Komisiji za raspodjelu sredstava po Javnom konkursu za 2020 – “Za snažnije društvo iz ugla rodne jednakosti”. - Objavljene publikacije NVO . - Rezolucija Evropskog parlamenta o rodnoj ravnopravnosti zemalja Zapadnog Balkana - I izvještaji međunarodnih organizacija
--	--	---

<p>komisija za izradu izvještaja o CEDAW konvenciji, Pekinškoj deklaraciji, UPR i drugih međunarodnih dokumenata, savjetodavnih odbora za praćenje nacionalnih IPA projekata iz oblasti rodne ravnopravnosti i regionalnih projekata, te lokalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost (savjeti, odbori za rodnu ravnopravnost).</p> <p>Nevladine organizacije su prepoznate u dokumentma koji se tiču postizanja rodne ravnopravnosti, kao partneri I važni akteri u sprovođenju politike jednakih mogućnosti. Sprovođenjem projekata NVO za zaštitu ljudskih prava žena i zaštitu od diskriminacije po osnovu pola, koji će se finansirati u okviru Konkursa koji raspisuje Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, daje se doprinos realizaciji godišnjeg akcionog plana koji se donosi krajem tekuće godine, za narednu u skladu sa potrebama i realizovanim aktivnostima Plana aktinosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2017 - 2021. godinu.</p>	<ul style="list-style-type: none">- Unaprijeđuju multidisciplinarni odgovor institucija na nasilje u porodici i nasilje nad ženama	
--	--	--

3. OSTVARIVANJE STRATEŠKIH CILJEVA

3.1. Navesti ključne strateške ciljeve iz sektorske nadležnosti čijem će ostvarenju u 2020 godini doprinijeti projekti i programi nevladinih organizacija.

Strateški cilj(evi) čijem ostvarenju će doprinijeti javni konkurs za projekte i programe nevladinih organizacija u 2020. godini	Način na koji će javni konkurs za projekte i programe nevladinih organizacija doprinijeti ostvarenju strateških ciljeva (ukratko opisati)
<p>-Povećanju stepena nivoa svijesti o važnosti ljudskih prava žena i eliminacije diskriminacije, te povećanju broja predmeta po osnovu diskriminacije po osnovu pola i roda kroz organizovanje promocije ženskih ljudskih prava i istorije ženskog pokreta poput Međunarodni dan žena 8. mart i sl;</p> <p>-Boljoj primjeni antidiskriminacionog zakonodavstva uz procjenu učinka, kvaliteta i stepena primjene zakonskih propisa iz oblasti rodne ravnopravnosti</p> <p>-Unaprijeđenju ženskog preduzetništva i povećanju broja preduzetnica.</p> <p>-Smanjivanju stepena svih oblika diskriminacije sa posebnim fokusom na smanjivanje stepena nasilja nad ženama i nasilja u porodici, te unaprijeđenju položaja i obezbjeđenja zaštite prava od diskriminacije i zaštite prava žrtava svih oblika rodno zasnovanog nasilja.</p> <p>-Ravnopravnosti u procesu odlučivanja u političkom i javnom životu.</p> <p>- većoj integrisanosti rodne ravnopravnosti u izradu i primjenu</p>	<p>Aktivnosti NVO će biti usmjerene na sledeće:</p> <ul style="list-style-type: none">- organizovanje kampanja upoznavanja javnosti sa mehanizmima zaštite od rodno zasnovane diskriminacije,- publikovanje i promovisanje međunarodnih konvencija u oblasti rodne ravnopravnosti (Pekinške, Istanbulske Konvencije, CEDAW itd.).- izradu izvještaja o uticaju sprovedenih obuka iz oblasti rodne ravnopravnosti- sprovođenje obuke o rodnoj ravnopravnosti za zaposlene na svim nivoima obrazovanja- Sprovedeno istraživanje o postojanju, mogućnostima i interesovanju za uvođenje rodnih studija na fakultetima.- Sprovođenje programa obuke za teže zapošljive kategorije žena.- Urađeno istraživanje o ženama preduzetnicama u Crnoj Gori i korisnicama kreditnih linija.- Sprovedene edukacije, mentorstvo i urađeni biznis planovi za žene iz lokalnih zajednica.- Kontinuirane edukacije žena, pogotovo sa seoskog područja i

svih nacionalnih politika (zakona, programa i strategija) i djelovanju organa državne uprave i civilnog sektora u kreiranju, sprovođenju i izvještavanju rodni politika

-Uvođenju rodno osjetljivog obrazovanja na svim nivoima obrazovanja.

-Rodno osjetljivoj zdravstvenoj zaštiti.

-Rodna ravnopravnost u medijima, kulturi i sportu.

žena iz marginalizovanih grupa u vezi sa ranim otkrivanjem malignih oboljenja i reproduktivnim zdravljem.

- Organizovane javne radionice, konferencije, predavanja o nasilju nad ženama.
Organizovane kampanje o problemu rodno zasnovanog nasilja, uključujući trgovine ljudima i prostituciju kao i nasilje nad LGBT osobama u okvirulokalnih samouprava .
- Izradu publikacije i edukativni materijal o svim oblicima nasilja nad ženama i načinima suzbijanja rodno zasnovanog nasilja.
- Organizovana online kampanje u cilju prepoznavanja govora mržnje, seksualnog uznemiravanja i rodno zasnovanog nasilja putem interneta i društvenih mreža.
- informisanje javnosti o aktivnostima na polju postizanja rrodne ravnopravnosti.
- Analizu medijskog izvještavanja o slučajevima diskriminacije sa ciljem da se procijeni uloga medija u promjeni diskriminacionih obrazaca i stereotipa građana
- Organizovanje edukativnih skupova za novinare/ke o značaju rodne ravnopravnosti kao indikatora demokratičnosti
- Organizovanje kampanje o ravnomjernoj raspodjeli radnih i porodičnih obaveza žena i muškaraca.
- Izrada istraživanja o razlikama u zaradama žena i muškaraca
- Organizovanje obuka za trenerice za oblast rodne ravnopravnosti u političkim partijama.
- Organizovanje edukacija o rodno osviještenim politikama za

	<p>poslanice i odbornice.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analizu rodne senzitivnosti dokumenata i aktivnosti parlamentarnih političkih partija. - Izradu izvještaja i objavljivanje rezultata obrade statističkih podataka o zastupljenosti žena i muškaraca u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti na državnom i lokalnom nivou, kao i na mjestima odlučivanja koja imenuje Vlada, i u pravnosudnim organima. - Organizovanje programa koji doprinose sistemskom pristupu kulturi kao polju ostvarivanja rodne ravnopravnosti te umanjenju rodnih stereotipa u domenu kulture (istraživanje, debate, izrada strategija, edukativni skupovi itd), kao i drugih programa koji imaju izrazitu rodno-političku komponentu - Organizovanje kampanja protiv rodnih stereotipa u različitim oblastima
--	---

4. JAVNI KONKURSI ZA FINANSIRANJE PROJEKATA I PROGRAMA NVO - DOPRINOS OSTVARENJU STRATEŠKIH CILJEVA IZ SEKTORSKE NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA

4.1. Navesti javne konkurse koji se predlažu za objavljivanje u 2021. godini u cilju doprinosa ostvarenju strateških ciljeva iz sektorske nadležnosti (iz tačke 3.1.), uz prijedlog potrebnih iznosa. Ukoliko postoji mogućnost preklapanja s javnim konkursima iz nacionalnih, sredstava EU ili drugih vanjskih fondova iz nadležnosti neke druge institucije, navesti s kojim organom je potrebno koordinirati oblasti finansiranja.

Naziv javnog konkursa	Iznos	Drugi donatori s kojima je potrebno koordinirati oblasti finansiranja
„Crnogorsko društvo u znaku rodne sinergije“	300.000,00 eura	

4.2. Navesti ko su predviđeni glavni korisnici projekata i programa koji će se finansirati putem javnog konkursa. Ukratko navesti glavna obilježja svake grupe korisnika, njihov broj i njihove potrebe na koje projekti i programi treba da odgovore u 2021. godini.

Opis glavnih grupa korisnika, njihov broj i potrebe
Nevladine organizacije koje se bave pitanjima prava žena i ostvarivanjem rodne ravnopravnosti kako bi se osigurala puna koordinacija aktivnosti u sprovođenju politika rodne ravnopravnosti od strane vladinog i navladinog sektora. Najmanje 70% nvo imajući u vidu prethodno iskustvo i praksu u realizaciji javnih konkursa u ovoj oblasti.

4.3. Navesti očekivani ukupni broj ugovorenih projekata, odnosno ugovora koji se planira zaključiti s nevladinim organizacijama na osnovu javnog konkursa.

Očekivani broj projekata koji se planira finansirati / broj ugovora koje se planira zaključiti s NVO	
Naziv javnog konkursa	„Crnogorsko društvo u znaku rodne sinergije“, do 35 projekata.

4.4. Navesti najviši i najniži iznosi finansijske podrške koju će biti moguće ostvariti na osnovu pojedinačnog javnog konkursa navedenog u tački 4.1.

Naziv javnog konkursa:	
Najniži iznos finansijske podrške koju će biti moguće ostvariti na osnovu javnog konkursa: 7.000, 00 EURA	Najviši iznos finansijske podrške koju će biti moguće ostvariti na osnovu javnog konkursa: 15.000, 00 EURA

NAPOMENA: stavom 4 člana 32ž Zakona o NVO, definisano je: *“Ukupan iznos sredstava koja se na osnovu javnog konkursa mogu dodijeliti nevladinoj organizaciji za finansiranje projekta, odnosno programa, ne može preći 20% od ukupno opredijeljenih sredstava koja se raspodjeljuju na osnovu tog konkursa.”*

5. KONSULTACIJE SA ZAINTERESOVANIM NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

5.1. Navesti na koji način je u skladu sa važećim propisima obavljen proces konsultovanja NVO u procesu pripreme sektorske analize.

Metoda konsultacija (npr. web, email, konsultativni sastanak, itd.)	Datumi sprovedenih konsultacija	Naziv NVO koje su učestvovala u konsultacijama
Javne online konsultacije		

6. KAPACITETI ZA SPROVOĐENJE JAVNOG KONKURSA

6.1. Navesti broj službenika/ica i spoljnih saradnika koji će biti zaduženi za sprovođenje javnog konkursa i praćenje realizacije finansiranih projekata i programa nevladinih organizacija (uključujući najmanje jednu terensku posjetu, prilikom koje će se provjeravati izvršavanje ugovornih obaveza, namjensko trošenje sredstava, te postizanje rezultata planiranih javnim konkursom i odobrenim projektom/programom).

Naziv javnog konkursa	Broj službenika/ica zaduženih za sprovođenje javnog konkursa i praćenje finansiranih projekata i programa nevladinih organizacija	Imena službenika/ica zaduženih za sprovođenje javnog konkursa i praćenje finansiranih projekata i programa nevladinih organizacija
„Crnogorsko društvo u znaku rodne sinergije“	3	Biljana Pejović
		Sanja Žugić

Ovjera ministra:

_____	_____
-------	-------

Ime i prezime

M.P

Potpis